

۱۸۰۱

فصلنامه ترویجی

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان جهاد کشاورزی استان اصفهان
معاونت ترویج و نظام نوین کشاورزی

زراعت باقلا

نشریه ترویجی

زراعت باقلا

سازمان جهاد کشاورزی استان اصفهان

مدیریت ترویج و نظام بهره برداری

واحد برنامه ریزی رسانه‌های ترویجی

شناسنامه

عنوان: زراعت باغلا

تهیه کنندگان: حمید رضا شفیق زاده (کارشناس مسئول ترویج شهرستان کاشان)

ترگس علیپور (کارشناس ترویج شهرستان کاشان)

ویرایش تخصصی: مهندس هوشنگ شهرتاری

ویرایش فنی و ترویجی: مرتضی علی اکبر سیجانی

تصاویر از: سید ابوالقاسم قاسمی

ناشر: سازمان جهاد کشاورزی استان اصفهان

صفحه آرایی و چاپ: کتون آگهی و تبلیغات رشد (۱۳۹۵-۵)

نوبت چاپ: اول

شمارگان: ۲۰۰۰ جلد

کرج انتشار: ۱۳۹۵

پژوهشی و تصویب: این نشریه در شورای انتشارات مدیریت ترویج و نظام بهره‌برداری

سازمان جهاد کشاورزی استان اصفهان، مورد بررسی و تصویب قرار گرفت.

در صورتی که در صورت لزوم، تجدید نظر در آن صورت گیرد.

شناسنامه

مختصه:

۱- مسئولیت: تهیه و توزیع بروشور و سایر مواد آموزشی و ترویجی

۲- موضوع: آموزش و ترویج در زمینه باغبانی و زراعت

۳- مخاطبان: بهره‌برداران شهرستان کاشان

۴- اهداف: آشنایی بهره‌برداران با روش‌های نوین باغبانی و زراعت

۵- روش‌ها: استفاده از روش‌های آموزشی و ترویجی

۶- مدت: یک سال

۷- هزینه: ...

۸- ...

۹- ...

۱۰- ...

اهداف آموزشی:

۱- آشنایی بهره‌برداران با روش‌های نوین باغبانی و زراعت

۲- ...

۳- ...

۴- ...

۵- ...

۶- ...

۷- ...

۸- ...

۹- ...

۱۰- ...

فهرست مطالب

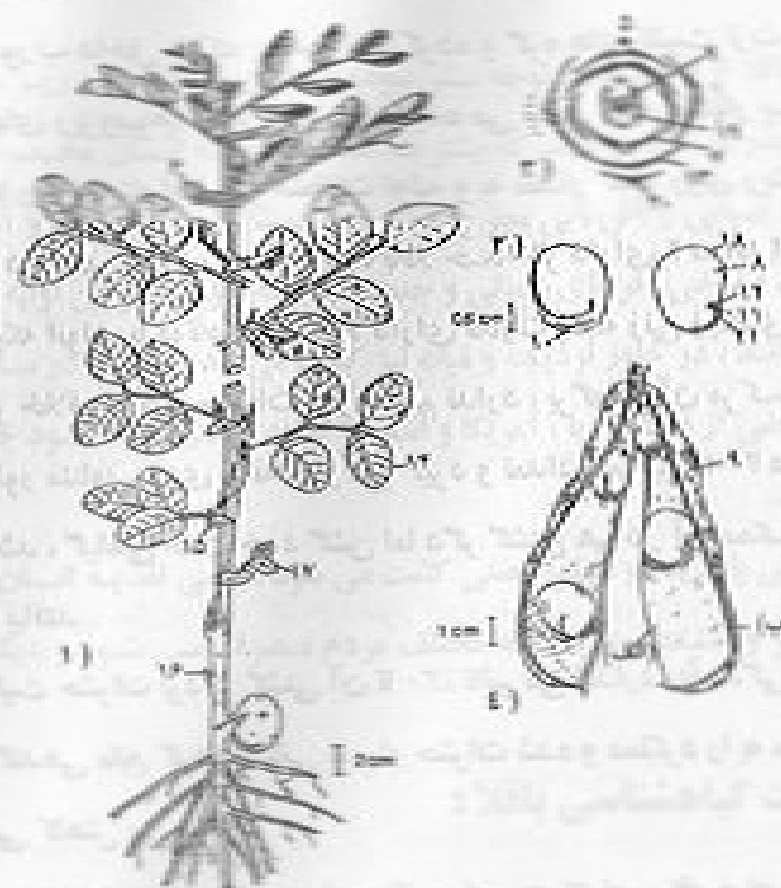
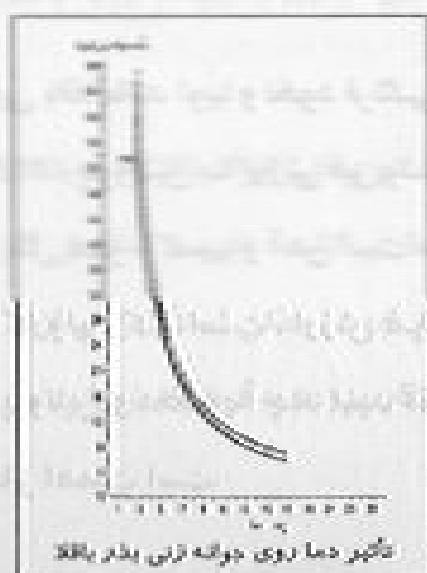
۱- مقدمه	۵
۲- تاریخچه	۶
۳- مشخصات گیاهشناسی باقلا	۶
۴- شرایط آب و هوایی	۹
۵- ارزش غذایی باقلا	۱۰
۶- ارقام باقلا	۱۲
۷- تناوب زراعی	۱۴
۸- تهیه زمین	۱۵
۹- تقویت خاک	۱۶
۱۰- کاشت	۱۶
۱۱- آبیاری	۱۸
۱۲- آفات	۱۸
۱۳- بیماریها	۲۱
۱۴- عللهای هریز	۲۲
۱۵- برداشت	۲۱
۱۶- شرایط انبارداری باقلا	۲۵
۱۷- خلاصه مطالب	۲۶
۱۸- پرسش و خودآزمایی	۲۷
۱۹- منابع و مآخذ	۲۸

مقدمه :

حیوانات گیاهاتی از تیره بقولات و جزء دایمی ترین نباتاتی هستند که مورد کشت و کار انسان قرار گرفته اند . حیوانات با داشتن ۲۰ درصد گاهی بیشتر پروتئین ، نقش مهمی در تأمین پروتئین مورد نیاز کشورها در حال توسعه که دو سوم جمعیت جهان را به خود اختصاص داده اند دارند و با توجه به این که رژیم غذایی در این کشورها عمدتاً نشاسته بوی و از گیاهاتی مثل برنج ، گندم ، سورگم و سیب زمینی به دست می آید با عنایت به اینکه پروتئین این محصولات ناچیز است . در این میان حیوانات از جمله باقلا با برخورداری بودن از پروتئین مناسب ، می تواند بعنوان مکمل غذایی در برخی از جوامع محسوب شود و با توجه به این که هرگاه در استان استهبان مخصوصاً شهرستان کاشان مصرف و کشت سریعی دهی بوده باقلا گسترش قابل ملاحظه ای دارد و از عطف خوبی هم برخوردار است ، لذا در این راستا لازم بود تئوریک و تحت عنوان زراعت باقلا جهت استفاده کشاورزان تهیه و تولید گردد .

شرایط آب و هوایی :

باقلا به عنوان یک محصول زمستانه در سطح وسیع در مناطق گرمسیری با زمستان ملایم و در ارتفاعات زیاد (بالای ۲۰۰۰ متر از سطح دریا) کاشته می شود. دامنه کشت این گیاه از حدود ۹ درجه شمالی تا بیش از ۴۰ درجه شمالی و از سواحل تا ارتفاع بیش از ۲۰۰۰ متر از سطح دریای آزاد امتداد دارد. باقلا محصول فصل خنک با دامنه دمایی (۵-۱۲) و (۲۲-۲۷) درجه سانتی گراد برای جوانه زنی است و پس از جوانه زنی تا ۴ برگی شدن، سرمای تا ۵ درجه زیر صفر را تحمل می کند. گرمای زیاد باعث کاهش گل و میوه می شود، رشد و نمو مطلوب و تشکیل میوه در گیاه منوط به دمای پائین همراه با رطوبت نسبی زیاد است.

شکل گیاه باقلا

- ۱- گیاه باقلا با گل و میوه ۲- دانه ۳- شکل ظاهری و برش عرضی ۴- غلاف دانه
- ۵- دانه ۶- گل ۷- گلبرگ ۸- پسته ۹- پسته غلاف ۱۰- نخ داخلی ۱۱- نخ خارجی
- ۱۲- پسته ۱۳- دانه سفت ۱۴- گلبرگ ۱۵- برگ ۱۶- کوسه ۱۷- دانه برگ
- ۱۸- برگهای ابتدایی ۱۹- پسته ۲۰- پسته ۲۱- دانه

باقلا سبز، گیاهی روز بلند است. زمین های سنگین و نیمه سنگین با رطوبت کافی نسبت به زمین های شنی برای کشت باقلا اهمیت دارد این گیاه نیاز آبی زیادی دارد. کود حیوانی پوسیده برای آن مناسب است. نوع زمین و قاروب گیاهی در کشت باقلا مهم است. FTI با اسید پنه مناسب خاک برای کشت باقلا ۱۵٪ می باشد و باید به مقدار مناسبی کلسیم قابل دسترسی داشته باشد که در مراحل آماده سازی می توان به خاک اضافه نمود. طبق بررسی ها نسبت N:P:K که باید طی مراحل نهائی آماده سازی، به خاک اضافه نمود ۱:۱:۱ می باشد که عدم اهمیت کاربرد ازن بویژه برای محصولاتی که در پائیز کشت می شوند را نشان می دهد.

ارزش غذایی باقلا:

از نظر ارزش غذایی باقلا مانند لوبیا و نخود فرنگی است، دانه های رسیده باقلا حاوی ۱۳٪ پروتئین با ارزش فیزیولوژیکی بالا و مقدار زیادی املاح معدنی مثل فسفر، کلسیم و آهن است. مقدار ویتامین C در آن متوسط و مقدار کاروتن کیم است. ارزش غذایی باقلا به نسبت دارا بودن مقدار زیادی پروتئین و مخصوصاً چند اسید آمینه اصلی مثل لیزین، آرژنین و متیونین حائز اهمیت است.

مواد غذایی موجود در باقلا سبز تازه (گرم در ۱۰۰ گرم دانه)

ویتامین	کلسیم	پروتئین
۱۳	۱۳	۱۳

(میلی گرم در ۱۰۰ گرم دانه)

کلسیم	کلسیم	فسفر	معدن	آهن	ویتامین A	ویتامین B ₁	ویتامین B ₂	ویتامین B ₆	ویتامین C
۶۰۰	۶۰۰	۱۰۰	۵۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰

مواد غذایی موجود در باقلا سبز خشک (گرم در ۱۰۰ گرم دانه)

آب	پروتئین	چربی	کربوهیدرات	مواد شوکری
۱۰	۱۳	۱	۱۳	۶

(میلی گرم در ۱۰۰ گرم دانه)

کلسیم	کلسیم	فسفر	معدن	آهن	ویتامین A	ویتامین B ₁	ویتامین B ₂	ویتامین B ₆	ویتامین C
۱۳۳	۱۳۳	۱۰	۵۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰

لازم بذکر است که در برخی افراد باقلا حساسیت زا بوده، این افراد بر اثر مصرف آن به بیماری کشنده قویم مبتلا می گردند. بنابراین باید در مصرف آن دقت کافی نمود. ممکن است این بیماری بر اثر استنشاق دانه گرده و یا گذشتن از کنار مزرعه به فرد عارض شود.

مقایسه بین ترکیبات سویا و باقلا

خاصیت	سویا (درصد)	باقلا (درصد)
پروتئین خام	36-45	20
پروتئین خالص	1-9	4.7
فیبر خام	پیدا نمی شود	1.9
چاقو	1.0	0.9

درصد ترکیب ماده خشک در باقلا

خاصیت	زمستانه (درصد)	بهاره (درصد)
پروتئین خام	26.5	21.7
پروتئین خالص	2.4	28.7
فیبر خام	1	4
چاقو	4	4
چربی	0.1	0.1
کلسیم	0.9	0.9
فسفر	0.9	0.9
سدیم	0.3	0.3
پتاسیم	0.3	0.3
آهن	0.1	0.1

ارقام باقلا :

باقلا یکی از قدیمی ترین گیاهان زراعی در ایران می باشد ، ارقام دانه ریز باقلا در مناطق سردسیر و ارقام دانه متوسط تا درشت مخصوص مناطق مدیترانه ای ، گرمسیری و نیمه گرمسیری می باشد.

ارقام مهم که در حال حاضر در ایران کشت می شود عبارتند از :

باقلا زهره : مبدأ این باقلا هند است . دانه های آن متوسط بوده

رقمی است به طوری که خشک آن حدود ۲ تن بوده و محصول سبز آن

بیش از ۶ تن در هکتار است .

باقلا شامی : این باقلا که به باقلای باغی نیز معروف است دانه درشت

بوده و از بازار پسندی خوبی برخوردار است.

باقلای شاخ بزی : این باقلا از لحاظ دانه و عملکرد مشابه باقلای شامی است

باقلای الجزایری : این باقلا رقمی است با بلند و دانه های آن درشت

بوده و عملکردش از رقم زهره کمتر است.

باقلای سرازیری : دانه های این باقلا شبیه باقلای شامی است .

باقلای پر کت : این باقلا رقم اصلاح شده ای مناسب کشت در نواحی

ساحلی است که در استان استهبان نیز از عملکرد خوبی برخوردار بوده

است . طول غلاف آن ۲۵-۲۰ سانتی متر ، تعداد بذر در غلاف آن ۶-۲ عدد

، وزن هزار دانه آن ۱۵۰۰ گرم ، عملکرد دانه خشک آن ۲-۲ تن در هکتار

و عملکرد دانه سبز آن ۲۵-۱۷ تن در هکتار می باشد.

نتایج آزمایشات روی عملکرد و اجزا عملکرد ارقام و لاین های جدید باقلا نشان داده است که لاین ILB1814 و ILB1266 دارای عملکرد در حد شاهد و بازگرمندی مناسب و بالاتر از شاهد می باشد.

تناوب زراعی :

باقلا در تناوب زراعی ، نقش مهمی را از نقطه نظر اضافه نمودن ازن خاک ، دارا است بخصوص در تناوب با پنبه ، سویا و ذرت که با این روش علاوه بر برداشت دو محصول در یکسال زراعی ، در قوت خاک زراعی نیز موثر بوده است. باقلا و دیگر حبوبات که بکارهای مشترک دارند حداکثر هر ۴ سال یکبار در مزرعه کاشته می شوند و بهتر است بعد از

و این جنس کوی را توسط و خسارت اراضی حاصل می شود. گیاهان و جینی در تناوب قرار می گیرند ، هنگامی که میزان نماد خاک بملت افزایش سهم ثلثات در تناوب افزایش می یابد قرار دادن باقلا در تناوب، جمعیت نمادها را کاهش می دهد.

تجه زمین :

تجه بهتر و بدر خوب عامل مهمی در عملکرد بالا است ، اصولاً در زراعت باقلا کشت هیرم بر خسته کاری ترجیح داده می شود . جهت کشت ، پس از گاورو شدن بایستی زمین را با گاو آهن بر گرداندار به عمق ۲۵ - ۲۰ سانتی متر ضخیم زد ، سپس زمین را دیسک زده و کود و بدر بوسیله آن زیر خاک شود . در کشت مکانیزه پس از کود پاشی زمین را با لولر مسطح و سپس با ماشین بدر کار اقدام به کشت می کنند.

تقویت خاک :

قبل از کشت باقلا و در مراحل تهیه زمین، بایستی ۴۰-۲۰ تن در هکتار کود دامی پوسیده به خاک مرحله اضافه نمود.

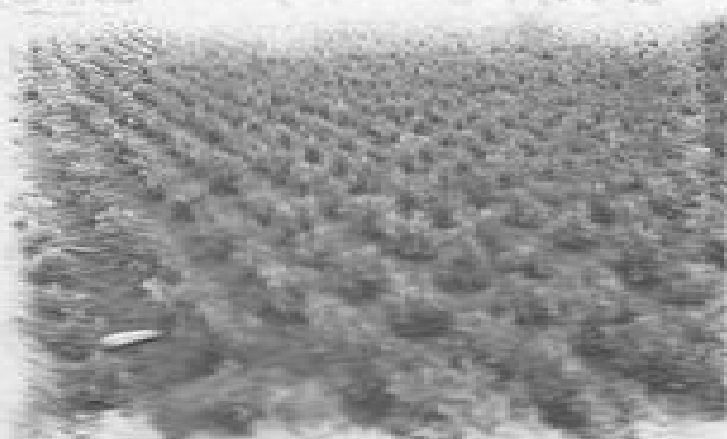
با توجه به توانایی باقلا در کسب ازت از طریق غده های (گره ها) کوچک حاوی باکتریهای ریزوبیوم روی ریشه آن، نیاز به ۵۰-۱۰۰ کیلوگرم ازت خالص در هکتار است که نیمی از آن در زمان کاشت (پنجاه استارتر) و بقیه آن هم بصورت سرک (۵۰-۴۵ روز پس از کاشت) استفاده می شود، باقلا برای رشد و محصول دهی بسته به نوع رقم و جنس زمین به ۲۰۰-۱۰۰ کیلوگرم در هکتار کودهای فسفره (فسفات آمونیوم) و ۲۰۰-۱۰۰ کیلوگرم در هکتار کودهای پتاسه نیاز دارد. لازم به ذکر است در مرحله تشکیل غلاف نیز کود ازته را به صورت سرک به خاک اضافه نموده و آمیزی می نمایند.

کاشت :

بدلیل متفاوت بودن شرایط اقلیمی و جوی، درجه حرارت محیط و خاک قابل کشت باقلا، زمان کشت آن هم در مناطق مختلف متغیر است. بهترین زمان کشت زمستانی است که گرمای تابستان تمام شده و سرمای زمستان نیز شروع نشده باشد، بنابراین بهترین زمان کشت برای کشت پائیزه نیمه دوم مهر تا اوایل آذر ماه می باشد، پیش از کشت بذر باقلا،

برای جلوگیری از توسعه و خسارت امراض خاکزی و پدززد یا حشرات طی دوران سبز شدن و استقرار گیاهچه با یکی از سموم قارچ کش (فلکوزب یا کاربندازیم به مقدار ۱۰۰۰) ضد عفونی می شود.

مقدار بذر صرفی در کشت های تکبیره حدود ۱۵۰-۱۲۰ کیلوگرم در هکتار است، بذر باقلا به تعداد ۲ عدد در عمق ۵-۴ سانتی متر و با فاصله ۲۰-۲۵ سانتیمتر در زمین کاشته می شود. فاصله ردیف های کشت حدود ۶۰-۴۰ سانتیمتر است.

تحقیقات نشان داده است، کشت دو ردیفه بذر، روی بسته های ۹۰ سانتی متری بطوریکه فواصل بوته ها روی ردیف کاشت ۲۰ سانتی باشد باشد بالاترین عملکرد را داشته و از سایر کشت ها آسانتر است.

آبیاری:

باقلا طی دوره رشد به ۲۰-۶ نوبت آبیاری، بسته به منطقه مورد کشت نیاز دارد از آنجائیکه باقلا گیاهی حساس به شوری است بنابراین بایستی حتی الامکان از آب آبیاری با EC (درجه شوری) بیش از ۳-۴ دسی زمینس بر متر استفاده نشود. کاهش رطوبت خاک و تنش رطوبتی در طی دوران رشد باقلا باعث ایجاد تیرگی در برگها می شود البته تیرگی مختصر برگها باعث افت عملکرد نمی شود بلکه از این تیرگی می توان برای برقاچه ریزی آبیاری استفاده کرد. به محض ظهور اولین علامت تنش (تیرگی رنگ برگ) بایستی آبیاری انجام گیرد.

آفات:

آفات باقلا متعدد است. مهمترین آنها شته سیاه باقلا می باشد که در مراحل اولیه رشد خسارت شدیدی به باقلا می زند و به طور غیر مستقیم با انتقال ویروس باعث گسترش بیماری موزائیک زرد لویا بر روی باقلا می شود.

ظهور این آفت از اواخر زمستان شروع و در مرحله گلدهی به اوج خود می رسد و باعث تغییر شکل در رنگ برگ و ساقه می شود و رشد بوته را نیز متوقف می کند. خسارت این آفت توأم با توشیح عملکرد است. برای مبارزه با این آفت استفاده از ارقام مقاوم، کنترل علف های هرز مزرعه، استفاده از دشمنان طبیعی شته سیاه باقلا نظیر کشندوزک هفت نقطه ای معمول می باشد و برای کنترل شیمیائی نیز استفاده از سموم مختلف فسفره از قبیل مالاتیون ۵۲ درصد، دیازینون ۶۰ درصد به مقدار ۱/۵ لیتر در هکتار و گوزاتیون ۳۵ درصد به میزان ۲ لیتر در هکتار و پریمور به مقدار ۵۰ کیلوگرم در هکتار مؤثر می باشد.

از دیگر آفات باقلا می توان به سوسک چهار نقطه ای حبوبات اشاره کرد که حشره ای پلی فاز (همه چیز خوار) بوده و لارو آن از دانه های بقولات مختلف مانند لویا، نخود، ماش، عدس و باقلا تغذیه می کند و به

نام آفات انباری حیوانات مشهور است. فعالیت حشرات ماده از مزرعه شروع می شود و تخم های خود را به صورت انفرادی روی غلاف های کاملاً رسیده و یا در انبار روی دانه های بقولات قرار می دهد و آنها را به وسیله ماده لزجی به سطح دانه ها می چسباند. مبارزه با این آفت از طریق استفاده از ارقام مقاوم، کنترل بیولوژیکی، استفاده از سموم گازی نظیر متیل بروماید و فستوکسین امکان پذیر می باشد. همچنین این آفت به صورت مزرعه ای - انباری نیز خسارت زاست به منظور جلوگیری از انتقال آفت به انبار و کاهش خسارت آن لازم است آفت در مزرعه کنترل شود بدین منظور دو نوبت سم پاشی با سم لاروین به میزان ۱ کیلوگرم که نوبت اول در زمان ظهور غلاف های اولیه و نوبت دوم ۱۰۰ روز بعد از سم پاشی اول توصیه می شود. لازم به ذکر است سرمادهی آفت یا در معرض دمای یاقین قرار دادن آن می تواند به خوبی آن را کنترل نماید به طوری که اگر محصول آلوده، به میزان ۲۲ ساعت در معرض سرمای ۱۸ درجه سانتی گراد زیر صفر قرار گیرد باعث نابودی صد درصد آنها می شود.

از آفات دیگر این محصول می توان از آگروتیس یا شب پره زمستانی، کارادینا و پرودینا که لارو آنها به ترتیب از ساقه و برگ های باقلا تغذیه می کنند نام برد.

بیماریها

مهمترین بیماری های باقلا عبارتند از :

۱) بیماری لکه قهوه ای باقلا :

عامل این بیماری قارچی است به نام *Botrytis faba* و علائم آن بیشتر بصورت لکه های قهوه ای رنگ نامنظم بر روی برگها است. هیچ گونه وارته مقاوم یا کنترل شیمیایی برای مقابله با آن وجود ندارد و لذا بایستی باقلا را با غلات به مدت ۲ سال به تناوب گذاشت و از بذره های سالم استفاده کرد.

۲) موزائیک باقلا:

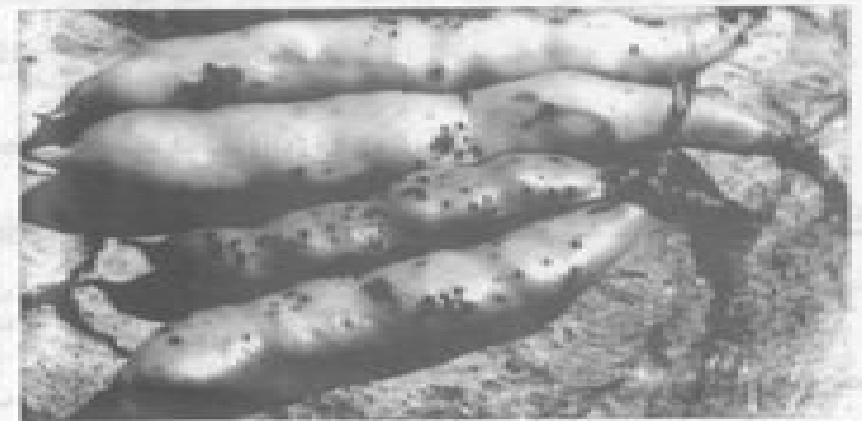
از علائم این بیماری رنگ پدیدگی برگهاست که بطور نامنظم قسمت هایی از برگ، سبز تیره و قسمت های دیگر کاملاً بی رنگ می شوند که دلیل آن از بین رفتن کلروفیل گیاه است. شته سیاه عامل ناقل این بیماری است.

۳) زنگ باقلا : علائم آن لکه های دایره ای شکل سیاه در طرفین برگها و غلاف هاست. عامل این بیماری نوعی قارچ است.

۴) سفیدک پودری باقلا : علائم این بیماری به صورت لکه های سفید رنگ بر روی برگها و گاهی ساقه ها مشاهده می شود. علت به وجود آمدن آن

رطوبت زیاد در میان آنبوه بوته‌هاست. خسارت این بیماری قارچی در مقایسه با سایر بیماری‌ها چندان قابل ملاحظه نیست.

از دیگر بیماری‌های باقلا می‌توان به بوق زدگی و مرگ گیاهچه اشاره کرد. جهت کنترل بیماری‌های باقلا استفاده از ارقام مقاوم، عملیات زراعی مانند تناوب، شخم یا سوزاندن بقایای محصول و کنترل شیمیایی توسط قارچ کش‌هایی نظیر مانکوزب یا کاپتان یا مانب به نسبت ۲ در هزار در هنگام شروع بیماری در بوته‌های جوان می‌تواند مؤثر باشد.

علف‌های هرز

از آنجا که علف‌های هرز برای رشد و فعالیت حیاتی (حفظ نسل خود) نیاز به آب و مواد غذایی و نور خورشید دارند و علاوه بر استفاده از آنها، نوعی مزاحمت برای گیاه به وجود می‌آورند و همچنین باقلا در

رقابت با علف‌های هرز ضعیف است. نیاز مبرم مزارع باقلا، به وجین دو چندان می‌شود بنابراین برای موفقیت در تولید یک محصول خوب بایستی با روشهای مکانیکی و شیمیایی با علف‌های هرز مبارزه کرد. جهت مبارزه با علف‌های هرز باریک برگ و علف‌های هرز چند ساله بایستی در پاتیز قبل از کاشت و در بهار در فاصله بین ردیف‌ها اقدام به وجین کرد.

برای کنترل شیمیایی علف‌ها از علف‌کش ترفلان به میزان دو در هزار جهت مبارزه با کلبه علف‌های هرز پیش از کاشت و به صورت مخلوط با خاک و علف‌کش‌های سیمازین، داینوسب و پنتاکلروفنل بعنوان علف‌کش پیش‌رویشی استفاده می‌شود. کاربرد علف‌کش بازاگران برای مبارزه با خردل و حشی، توفق، تاج خروس و سلفه در مرحله ۴ تا ۵ برگی باقلا مؤثر است.

برداشت

محصول باقلا به دو صورت سبز و خشک هم به صورت دستی و هم به کمک ماشین برداشت می شود.

الف) برداشت غلاف سبز: در این روش باقلای سبز پیش از زرد شدن برگها برداشت می شود بطوریکه دانه های داخل غلاف خمیری و نرم بوده و سبزی و تازگی خود را حفظ کرده باشند. در این روش عملکرد نهایی حدود ۵۰ درصد کاهش می یابد.

ب) برداشت دانه خشک: پس از زرد شدن برگها و تغییر رنگ غلاف ها از سبز به قهوه ای برداشت صورت می گیرد. رطوبت بذر حدود ۱۶ درصد، غلافها نسبتاً خشک شده و حالت اسفنجی خود را از دست داده و پراختی برداشت می شود.

در زراعت سطوح بزرگ برداشت باقلا به صورت خشک با ماشین به گونه ای انجام می شود که در ابتدا ساقه ها را از نزدیک سطح خاک قطع نموده و سپس ساقه ها را همراه با غلاف به صورت دسته های بزرگ و عمودی در سطح مزرعه برای چند روزی قرار می دهند تا در مجاورت آفتاب خشک گردد. سپس با دستگاه خرمکوب (دانه جداکن) دانه ها را از غلاف جدا می کنند.

در حال حاضر سطح زیر کشت باقلا در ایران حدود ۵۰۰۰۰ هکتار و متوسط عملکرد آن ۵ تن در هکتار می باشد.

طبق برآوردها در سالهای اخیر از بین شهرستانهای استان اصفهان که به کشت باقلا اقدام نموده اند، شهرستان کاشان از سطح زیر کشت بیشتری برخوردار بوده است. بطوریکه سطح زیر کشت این محصول در سال ۸۵-۸۶ در کاشان ۱۶۰ هکتار و متوسط عملکرد آن ۸۶۰۰ کیلوگرم در هکتار می باشد. (جدول ۱-۱)

عملکرد کشت باقلا در شهرستان کاشان

سال	عملکرد (تن در هکتار)	سطح زیر کشت (هکتار)
۸۰-۸۱	۱۰۰۰۰	۱۰۰
۸۱-۸۲	۹۰۰۰	۱۵۰
۸۲-۸۳	۹۰۰۰	۱۵۰
۸۳-۸۴	۷۵۰۳	۱۶۵
۸۴-۸۵	۹۰۶۱	۱۵۹
۸۵-۸۶	۸۶۰۰	۱۶۰

شرایط انبارداری باقلا

باقلا را باید در شرایط خوب انبارداری، نگهداری کرد و دقت نمود که انبار دارای تهویه، رطوبت و حرارت مناسب باشد. حداکثر مدت انبارداری با حفظ قدرت جوانه زنی در دماهای مختلف در جدول زیر مشخص شده است:

دما (درجه سانتیگراد)	۱۰	۱۵	۲۰	۲۵	۳۰	۳۵	۴۰	۴۵
مدت (روز)	۷۵	۶۰	۴۵	۳۰	۲۰	۱۵	۱۰	۵
۵۰	۳۰	۲۵	۱۵	۱۰	۵	۳	۲	۱
۶۰	۱۵	۱۰	۵	۳	۲	۱	۰	۰
۷۰	۵	۳	۲	۱	۰	۰	۰	۰

نظر به حرارت و رطوبت بر مدت انبارداری باقلا (بر مان بر حسب هفته)

خلاصه مطالب :

- ۱- باقلا گیاهی است یک ساله و کوتاه عمر از خانواده حبوبات که سرشار از پروتئین و ویتامین بوده و کشت آن از جهت نیتروژن زایی ریشه سبب تقویت خاک زراعی می گردد.
- ۲- از آنجایی که باقلا گیاهی روزپلند و سرما دوست است (محصول فصل خنک و دمای تا پنج درجه زیر صفر را نیز تحمل می کند بهترین زمان کشت آن در منطقه ، نیمه دوم مهر تا اوایل آذر ماه می باشد و برداشت آن اواخر فروردین (سبز) تا نیمه خرداد (خشک) می باشد .
- ۳- خاک با بافت رسی - شنی و حاصلخیز با $PH 6.5$ تا 7.5 مناسب کشت می باشد.
- ۴- از بین ارقام مختلف زراعی باقلا در کشور و استان اصفهان تا کنون ، باقلای برکت (رقم اصلاح شده) از عملکرد خوبی برخوردار بوده است .
- ۵- از جمله موارد مهم و قابل توجه در طی مراحل مختلف کاشت ، داشت و برداشت ، آبیاری به موقع ، مبارزه با آفات ، بیماریها و علتهای هرز و بازار رسانی سریع محصول می باشد.

پرسش و پاسخ :

- ۱- از نظر آب و هوایی (اقلیمی) و خاک مناسب جهت زراعت باقلا چه شرایطی باید در نظر گرفته شود؟
- ۲- زمان مناسب کاشت و برداشت گیاه باقلا کدام است ؟
- ۳- تناوب مناسب در کشت باقلا به چه صورت است؟
- ۴- بهترین شرایط انبارداری باقلا کدام است؟
- ۵- جهت کنترل و کاهش خسارت عوامل زیان آور کدام روشها بهتر ، کاراتر و به صرفه اقتصادی نزدیکتر است ؟

منابع و مآخذ مورد استفاده :

منابع و مآخذ مورد استفاده :

- ۱- پیوست، غلامعلی. ۱۳۸۵. سبزیکاری. انتشارات دانش پذیر
- ۲- ناصری، محمد تقی و علی تهرانی فر. ۱۳۷۴. تولید بذر سبزیجات. انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد
- ۳- دانشور، محمد حسین. ۱۳۸۵. پرورش سبزی. انتشارات دانشگاه شهید چمران اهواز
- ۴- سرپرست، رمضان. ۱۳۸۵. زراعت باقلا. مرکز تحقیقات کشاورزی استان گلستان
- ۵- سخاوت، رضا. ۱۳۸۵. جزوه توصیه های ترویجی جهت افزایش عملکرد باقلا در خوزستان
- ۶- کوچکی، عوض و محمد بنایان اول. ۱۳۸۱. چاپ ششم. زراعت حبوبات. انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد
- ۷- میراب زاده، مصطفی. جزوه آموزشی - ترویجی حبوبات انتشارات اداره ترویج مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان سیستان و بلوچستان

